

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2005. gada 13. decembrī*

Lieta C-78/03 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Tiesas Statūtu 56. pantam, ko 2003. gada 19. februārī iesniedza

Eiropas Kopienų Komisija, ko pārstāv Dž. Flets [*J. Flett*] un V. Kreišics [*V. Kreuschitz*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

pārējie lietas dalībnieki —

Vācijas Federatīvā Republika, ko pārstāv M. Lumma [*M. Lumma*], pārstāvis,

persona, kas iestājusies lietā pirmajā instancē,

* Tiesvedības valoda — vācu.

Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum eV, Borken (Vācija), ko pārstāv profesors M. Pehšteins [*M. Pechstein*],

prasītāja pirmajā instancē.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātu priekšsēdētāji P. Janns [*P. Jann*], K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], A. Ross [*A. Rosas*], K. Šimans [*K. Schiemann*] un J. Makarčiks [*J. Makarczyk*], tiesneši K. Gilmans [*C. Gilmann*] (referents), A. La Pergola [*A. La Pergola*], Ž. P. Puisošē [*J.-P. Puissochet*], P. Kūris [*P. Kūris*], E. Juhāss [*E. Juhász*], E. Levits un A. O'Kīfs [*A. Ó Caoimh*],

ģenerālvokāts F. Dž. Džeikobss [*F. G. Jacobs*],
sekretārs R. Grass [*R. Grass*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus tiesas sēdē 2005. gada 24. februārī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- ¹ Ar savu apelācijas prasību Eiropas Kopienu Komisija lūdz atcelt Eiropas Kopienu Pirmās instances tiesas 2002. gada 5. decembra spriedumu lietā T-114/00

Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum/Komisija (*Recueil*, II-5121. lpp., turpmāk tekstā — “pārsūdzētais spriedums”), ar ko tika noraidīts tās izvirzītais iebildums, par nepieņemamību, ko tā iesniedza pret *Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum* (turpmāk tekstā — “ARE”) celto prasību atcelt Komisijas 1999. gada 22. decembra Lēmumu par valsts atbalsta saskaņā ar EKL 87. un 88. pantu (iepriekšējā redakcijā — 92. un 93. pants) atļaušanu (OV 2000, C 46, 2. lpp., turpmāk tekstā — “apstrīdētais lēmums”) un kas attiecās uz zemes iegādes sistēmu Vācijas jaunajās federālajās zemēs.

Atbilstošās tiesību normas

- 2 Saskaņā ar EKL 87. panta 1. punktu:

“Ja vien šis līgums neparedz ko citu, ar kopējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm.”

- 3 EKL 88. panta 2. punkta pirmajā daļā noteikts:

“Ja Komisija, likusi ieinteresētajām pusēm iesniegt piezīmes, konstatē, ka atbalsts, ko piešķirusi kāda valsts vai kas piešķirts no šīs valsts līdzekļiem, ievērojot šā Līguma 87. pantu, nav saderīgs ar kopējo tirgu, vai arī konstatē, ka šādu atbalstu lieto nepareizi, tā pieņem lēmumu par to, ka attiecīgajai valstij Komisijas noteiktā termiņā tāds atbalsts jāizbeidz vai jāmaina.”

4 EKL 88. panta 3. punkts ir formulēts šādi:

“Visi plāni piešķirt vai mainīt atbalstu ir jādara zināmi Komisijai laikus, lai Komisija varētu iesniegt savas piezīmes. Ja Komisija atzīst, ka, ievērojot 87. pantu, šādi plāni nav saderīgi ar kopējo tirgu, tā nevilcinoties sāk 2. punktā paredzēto procedūru. Attiecīgā dalībvalsts nesāk īstenot pašas ierosinātos pasākumus, kamēr šī procedūra nav beigusies ar galīgu lēmumu.”

Prāvas rašanās fakti

- 5 ARE ir organizācija, kurā apvienojušās grupas, kas saistītas ar jautājumiem par īpašumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarēs, piespiedu kārtā pārvietoto personu un to personu grupas, pret kurām vērsta ekspropriācija, no “aplaupīšanas” cietušie ražošanas, amatniecības un tirdzniecības nozarē, kā arī mazie un vidējie uzņēmumi, kuru juridiskā adrese bija bijušajā Padomju okupācijas zonā vai bijušajā Vācijas Demokrātiskajā Republikā.
- 6 Pēc Vācijas apvienošanās 1990. gadā aptuveni 1,8 miljoni hektāru lauksaimniecībā izmantojamo zemju un mežu no Vācijas Demokrātiskās Republikas valsts īpašuma pārgāja Vācijas Federālās Republikas īpašumā.
- 7 Saskaņā ar Kompensāciju likumu (“*Ausgleichsleistungsgesetz*”), kas ir 2. pants Likumā par atlīdzībām un kompensācijām (*Entschädigungs- und Ausgleichsleistungsgesetz*, turpmāk tekstā — “EALG”), kas stājās spēkā 1994. gada 1. decembrī, bijušās Vācijas Demokrātiskās Republikas teritorijā esošās lauksaimniecībā izman-

tojamās zemes, kuru turētājs ir *Treuhandanstalt* — publisko tiesību iestāde, kas atbildīga par bijušās Vācijas Demokrātiskās Republikas uzņēmumu restrukturizāciju — dažādas personu kategorijas var iegūt par mazāk nekā pusi no to tirgus vērtības. Šajās kategorijās ietilpstošās personas, ja tās bija rezidentes 1990. gada 3. oktobrī un 1996. gada 1. oktobrī, tām bija ilgtermiņa zemes nomas līgumiskās attiecības saistībā ar kādreiz valsts īpašumā bijušo un tagad *Treuhandanstalt* privatizējamo zemi, ir personas, kurām bija zemnieku saimniecības nomas līgumi, kādreizējo lauksaimniecības kooperatīvu tiesību pārņēmēji, piespiedu kārtā pārvietotās personas, kurām laikā no 1945. līdz 1949. gadam vai Vācijas Demokrātiskās Republikas laikā tika atņemts īpašums un kas kopš tā laika atkal apstrādā zemi, un par jaunsaimniekiem uzskatāmās personas, kuru īpašumā agrāk nebija zemes nevienā no jaunajām federālajām zemēm. Šajās kategorijās pakārtoti ietilpst arī bijušie zemes īpašnieki, kuriem zeme tika atņemta pirms 1949. gada, kuriem īpašuma tiesības netika atjaunotas un kuri ar zemkopību neatsāka nodarboties tajā pašā vietā. Šīs personas var iegūt zemi, kuru nav nopirkuši tie, kuriem uz to bija pirkuma tiesības.

- 8 Minētajā likumā bija paredzētas arī pirkuma tiesības uz mežu, nosakot arī attiecīgās personu kategorijas.
- 9 Sūdzību dēļ, ko Vācijas un citu dalībvalstu pilsoņi iesniedza par zemes iegādes sistēmu, Komisija 1998. gada 18. martā uzsāka EKL 93. panta 2. punktā (tagadējais 88. panta 2. punkts) (OV 1998, C 215, 7. lpp.) paredzēto pārskatīšanas procedūru.
- 10 Ar 1999. gada 20. janvāra Lēmumu 1999/268/EK par zemes platību iegūšanu, ņemot vērā Likumu par kompensācijām (OV L 107, 21. lpp., turpmāk tekstā — “1999. gada 20. janvāra lēmums”), kas sekoja formālās pārskatīšanas procedūrai, Komisija atzina, ka iepriekš minētā zemes platību iegūšanas sistēma nav saderīga ar kopējo tirgu, jo piešķirtie atbalsti bija pakārtoti priekšnoteikumam par pastāvīgo uzturēšanos

1990. gada 3. oktobrī un pārkāpa maksimālo intensitātes apjomu atbalstam lauksaimniecības zemes iegūšanai, nosakot šo apjomu 35 % apmērā lauksaimniecībā izmantojamai zemei, kas neatradās mazāk piemērotos apvidos saskaņā ar Padomes 1997. gada 20. maija Regulu (EK) Nr. 950/97 par lauksaimniecības struktūru efektivitātes uzlabošanu (OV L 142, 1. lpp.). Attiecībā it īpaši uz Likumā par kompensācijām noteikto nosacījumu par pastāvīgo uzturēšanos 1990. gada 3. oktobrī, Komisija noteica šādi:

“[...] likumā ir paredzētas priekšrocības fiziskām un juridiskām personām no jaunajām federālajām zemēm salīdzinājumā ar personām, kuru juridiskā adrese vai pastāvīgās uzturēšanās vieta nebija Vācijā, un tādēļ tas rada EKL 43. un 48. pantā noteiktā diskriminācijas aizlieguma pārkāpumu.

Skaidrs, ka Kopienas pilsoņi *de jure* varēja izpildīt šo prasību, pierādot, ka to galvenā pastāvīgās uzturēšanās vieta 1990. gada 3. oktobrī bija bijusī Vācijas Demokrātiskās Republikas teritorijā, bet tomēr *de facto* tie, kuri varēja šo prasību izpildīt, gandrīz vienmēr bija Vācijas pilsoņi — kuru iepriekšējā dzīvesvieta bija jaunajās federālajās zemēs.

Tādēļ šī nosacījuma rezultātā personas, kas neatbilda kritērijam par (galveno) dzīvesvietu Vācijas Demokrātiskajā Republikā, tika izslēgtas.

[..]

Izšķirošais kritērijs: “pastāvīgās uzturēšanās vieta 1990. gada 3. oktobrī” ir attaisnojams tikai tad, ja tas ir kā nepieciešams, tā arī atbilstošs kritērijs, lai kalpotu likumdevēja izvirzītajam mērķim.

[..]

Mērķis bija [...] ietvert personas, kuras vai kuru ģimenes gadu desmitiem bija dzīvojušas un strādājušas Vācijas Demokrātiskajā Republikā.

[..]

Tomēr, lai sasniegtu šo mērķi, nebija nekādas vajadzības kā pastāvīgās uzturēšanās vietas atsauces datumu noteikt 1990. gada 3. oktobri. Saskaņā ar Likuma par kompensācijām 3. panta 1. punktu fiziskajām vai juridiskajām personām, kuras bija ieradušās no jauna, bija ļauts piedalīties zemes iegūšanas sistēmā, ja 1996. gada 1. oktobrī tās atradās ilgtermiņa līgumiskās attiecībās saistībā ar tādas zemes nomu, kas agrāk bija valsts īpašumā un bija nodota privatizācijai *Treuhandanstalt*.

Šīs pārskatīšanas procedūras laikā dalībnieki Komisiju skaidri informēja, ka lielākā daļa ilgtermiņa nomas līgumu bija noslēgti ar austrumvāciešiem. [...]

No tā skaidri izriet, ka likumdevēja paredzētā mērķa (proti, austrumvāciešu dalība zemes iegūšanas sistēmā) īstenošana [pat ja atzīstam šī mērķa leģitimitāti] praktiski nebūtu izjaukta, ja nebūtu noteikts šis atsauces datums, t.i., 1990. gada 3. oktobris.”

11 Ar 1999. gada 20. janvāra lēmuma 2. un 3. pantu Komisija Vācijas Federatīvajai Republikai uzdeva atgūt jau piešķirto ar kopējo tirgu nesaderīgo atbalstu un šīs sistēmas ietvaros atbalstus vairs nepiešķirt.

12 Šī lēmuma rezolutīvā daļa ir šāda:

"1. pants

Likuma par kompensācijām 3. pantā paredzētā zemes iegūšanas sistēma nav atbalsts, jo šie pasākumi ir tikai kompensācijas par ekspropriāciju vai [valsts iestāžu veiktām] darbībām ar līdzīgu iedarbību, un ieguvums ir vienlīdzīgs vai pat mazāks nekā šo valsts darbību rezultātā radušies finansiālie zaudējumi.

2. pants

Atbalsts ir saderīgs ar kopējo tirgu, ja tas nav piesaistīts prasībai par dzīvesvietas [atsauces datumu] — 1990. gada 3. oktobri — un ja tas atbilst maksimālajam apjomam 35 % apmērā lauksaimniecības zemēm, kas atrodas citur nekā Regulā Nr. 950/97 [...] paredzētajos mazāk piemērotos apvidos.

Atbalsti, kas saistīti ar 1990. gada 3. oktobra pastāvīgās uzturēšanās prasību, kā arī tie atbalsti, kas pārsniedz 35 % maksimālo robežu lauksaimniecības zemēm, kas neatrodas mazāk piemērotos apvidos, kas noteikti [...] Regulā Nr. 950/97, nav saderīgi ar kopējo tirgu.

Vācijai ir jāatceļ otrajā punktā minētie atbalsti, un tā turpmāk nedrīkst šādus atbalstus piešķirt.

3. pants

Vācijai divu mēnešu laikā ir jāatgūst visi 2. punkta otrajā teikumā minētie piešķirtie atbalsti. Atmaksai jānorisinās saskaņā ar Vācijas tiesību noteikumiem un kārtību, ieskaitot procentus no atbalsta piešķiršanas datuma, izmantojot atsaucē procentu likmi, ko piemēro reģionālo atbalstu programmu izvērtēšanai.

[..]"

- 13 Pēc 1999. gada 20. janvāra lēmuma pieņemšanas Vācijas likumdevējs izstrādāja likumprojektu *Vermögensrechtsergänzungsgesetz* (Īpašuma tiesību papildinošais likums), ar ko atcēla un grozīja dažus zemes iegūšanas sistēmas noteikumus. It īpaši no projekta izriet, ka 1990. gada 3. oktobra pastāvīgās uzturēšanās prasība tika atcelta un atbalsta intensitāte tika noteikta 35 % apjomā (citiem vārdiem — ka attiecīgās zemes pirkuma vērtība tika noteikta par 35 % zemāka). Kā galvenā prasība, lai iegūtu zemi par samazinātu cenu, arī turpmāk saglabājās *EALG* noteiktā prasība par ilgtermiņa nomas līgumu.
- 14 Šis jaunais projekts Komisijai tika paziņots, un tā to ar apstrīdēto lēmumu atļāva, neierosinot EKL 88. panta 2. punktā paredzēto pārskatīšanas procedūru. Komisija 123. punktā atzīst:

“Ņemot vērā Vācijas iestāžu sniegtās garantijas, Komisija ir skaidri konstatējusi, ka zemes platības ir pietiekamas, lai izlabotu jebkādu diskrimināciju, neatceļot saskaņā ar *EALG* (sākotnējo versiju) noslēgtos līgumus. Tā kā jaunajos noteikumos vēl

joprojām ir prasības, kas, piemērojot citādi vienlīdzīgus kritērijus, būtu labvēlīgas austrumvāciešiem, šāda priekšrocība ietilpst jauno federālo zemju lauksaimniecības restrukturizācijas mērķī, tajā pat laikā nodrošinot, ka attiecīgās personas vai to ģimenes, kas dzīvoja un strādāja Vācijas Demokrātiskajā Republikā gadu desmitiem, arī var gūt labumu no šiem noteikumiem. Savā 1999. gada 20. janvāra lēmumā Komisija ir atzinusi šī mērķa legimitāti un to neapstrīd.”

- 15 Ar šo atzinumu Komisija noraidīja virkni kritisku piezīmju, ko vairākas ieinteresētās personas tai adresēja tūlīt pēc 1999. gada 20. janvāra lēmuma pieņemšanas, uzskatīdamas, ka zemes iegūšanas sistēma, kaut arī tā vairs neietvēra 1990. gada 3. oktobra pastāvīgās uzturēšanās prasību, joprojām ir diskriminējoša prasības par ilgtermiņa nomas līgumu dēļ, prasības, kurai būtu tāda pati iedarbība kā pastāvīgās uzturēšanās prasībai un kuras rezultātā nebūtu pieejams pietiekami daudz zemes.
- 16 Pēc apstrīdētā lēmuma atļaut zemes iegūšanas sistēmu Vācijas valdība pieņēma Īpašuma tiesību papildinošā likuma projektu.

Procedūra Pirmās instances tiesā un pārsūdzētais spriedums

- 17 Ar Pirmās instances tiesā 2000. gada 2. maijā iesniegto prasības pieteikumu *ARE* cēla prasību par apstrīdētā lēmuma atcelšanu.

- 18 Komisija ar atsevišķu dokumentu, kas Pirmās instances tiesā iesniegts 2000. gada 20. jūnijā, cēla iebildumus sakarā ar nepieņemamību, apgalvodama, ka, pirmkārt, apstrīdētais lēmums tieši un individuāli neskar *ARE* un, otrkārt, ka *ARE* ir ļaunprātīgi izmantojusi procedūru.
- 19 Ar 2000. gada 9. novembra rīkojumu Pirmās instances tiesas ceturtās palātas paplašinātā sastāvā priekšsēdētājs apmierināja Vācijas Republikas lūgumu ļaut iestāties lietā, lai atbalstītu Komisijas secinājumus.
- 20 Ar pārsūdzēto spriedumu Pirmās instances tiesa noraidīja Komisijas iebildumus par nepieņemamību.
- 21 Pārsūdzētā sprieduma 45. punktā noteikts, ka apstrīdētais lēmums ir pieņemts, pamatojoties uz EKL 88. panta 3. punktu, Komisijai neuzsākot šā panta 2. punktā paredzēto formālās pārskatīšanas procedūru. Pirmās instances tiesa turklāt atsaucas uz to, ka būtu jāuzskata, ka *ARE* apstrīdētais lēmums skar tieši un individuāli, ja, pirmkārt, tā lūdz saglabāt procesuālās tiesības, kas noteiktas EKL 88. panta 2. punktā, un, otrkārt, ja izrādās, ka tai ir ieinteresētās puses statuss šī punkta izpratnē.
- 22 Pārsūdzētā sprieduma 47. punktā Pirmās instances tiesa atsaucas uz to, ka “prasītāja nav skaidri apgalvojusi, ka Komisija ir izdarījusi pārkāpumu, neuzsākot EKL 88. panta 2. punktā paredzēto procedūru, tādējādi kavējot izmantot ar šo punktu piešķirtās procesuālās tiesības. Tomēr pamati, kas izskatāmajā lietā izvirzīti attiecībā uz [lēmuma] atcelšanu, un it īpaši pamats saistībā ar jebkādas diskriminācijas pilsonības dēļ aizlieguma pārkāpumu, ir vērtējami kā tādi, ar kuru palīdzību jāatzīst apstrīdēto pasākumu radītas nopietnas grūtības attiecībā uz to saderīgumu ar kopējo

tirgu — grūtības, kuru dēļ Komisijai ir pienākums uzsākt formālās pārskatīšanas procedūru”.

- 23 Pirmās instances tiesa šajā sakarā pārsūdzētā sprieduma 49. punktā atzina, ka “prasība ir interpretējama kā tāda, kurā apgalvots, ka Komisija, neskatoties uz nopietnām grūtībām attiecībā uz attiecīgā atbalsta saderīguma [ar kopējo tirgu] izvērtēšanu, neuzsāka EKL 88. panta 2. punktā paredzēto formālās pārskatīšanas procedūru, un ar kuru prasītāja vēlas saglabāt tai ar šo punktu piešķirtās procesuālās tiesības”.
- 24 Attiecībā uz to, vai ARE bija ieinteresētās puses statuss EKL 88. panta 2. punkta izpratnē, Pirmās instances tiesa pārsūdzētā sprieduma 52. punktā norāda, ka, “tā kā prasītāja ir apvienība, pirmkārt, ir jāpārbauda, vai tās biedri ir ieinteresētās puses EKL 88. panta 2. punkta izpratnē. Apvienība, kas izveidota [konkrētas] personu kategorijas interešu kolektīvai aizsardzībai, nepastāvot īpašiem apstākļiem — kā tās loma, kāda tai varēja būt formālās pārskatīšanas procedūrā par attiecīgā akta pieņemšanu (skat. šā sprieduma 65. un turpmākos punktus) — nevar tikt uzskatīta par individuāli skartu ar aktu, kas ietekmē šīs personu kategorijas vispārīgās intereses, EKL 230. panta ceturtās daļas izpratnē, un tādēļ tai nav tiesību celt prasību par [akta] atcelšanu savu biedru vārdā, ja tie to nevar darīt individuāli (Tiesas 1962. gada 14. decembra spriedums apvienotajās lietās no 19/62 līdz 22/62 *Fédération nationale de la boucherie en gros et du commerce en gros des viands* Komisija/Padome, *Recueil*, 943. lpp., un 1998. gada 2. aprīļa spriedums lietā C-321/95 P *Greenpeace Council* Komisija/Komisija, *Recueil*, I-1651. lpp., 14. un 29. punkts; Tiesas 1997. gada 18. decembra rīkojums lietā C-409/96 P *Sveriges Betodlars* un *Henrikson*/Komisija, *Recueil*, I-7531. lpp., 45. punkts; [Pirmās instances tiesas 2001. gada 21. marta] spriedums lietā [T-69/96] *Hamburger Hafen- und Lagerhaus* Komisija/Komisija, [*Recueil*, II-1037. lpp.,] 49. punkts”.
- 25 Pirmās instances tiesa pārsūdzētā sprieduma 63. punktā atzīst, ka ARE “ir uzskatāma par tiesīgu celt šo prasību par [akta] atcelšanu savu biedru vārdā, kas, būdami ieinteresētās puses EKL 88. panta 2. punkta izpratnē, to varēja darīt individuālā kārtā”.

26 Pārsūdzētā sprieduma 65.–70. punkts ir formulēti šādi:

“65 Turklāt jāatzīst, ka prasītāju var uzskatīt par individuāli skartu ar [apstrīdēto] lēmumu citā aspektā, ciktāl tas apgalvo savas intereses celt prasību pastāvēšanu, jo ar minēto lēmumu ir tikai ietekmēts tā sarunu dalībnieka stāvoklis (skat. Tiesas 1988. gada 2. februāra spriedumu apvienotajās lietās 67/85, 68/85 un 70/85 *Van der Kooy* Komisija/Komisija, *Recueil*, 219. lpp., 19.–25. punkts, un 1993. gada 24. marta spriedumu lietā C-313/90 *CIRFS* Komisija/Komisija, *Recueil*, I-1125. lpp., 29. un 30. punkts; Pirmās instances tiesas [1996. gada 12. decembra] spriedumu lietā [T-380/94] *AIUFFASS* un *AKT*/Komisija, [Recueil, II-2169. lpp.,] 50. punkts, un 2000. gada 29. septembra spriedumu lietā T-55/99 *CETM*/Komisija, *Recueil*, II-3207, 23. punkts).

66 Faktiski prasītāja aktīvi piedalījās formālās pārskatīšanas procedūrā, kuras rezultātā tika pieņemts 1999. gada 20. janvāra lēmums, kā arī neformālajās sarunās par tā piemērošanu, darīdama to vairākos dažādos aktīvos veidos un izstrādājot zinātniskus ziņojumus savas pozīcijas atbalstam. Komisija pati atzina, ka prasītāja ietekmēja lēmuma pieņemšanas procesu un ka tā bija noderīgs informācijas avots.

67 Līdz ar to prasītājai kā individuāli skartai personai iepriekš 65. punktā minētās judikatūras izpratnē ir tiesības celt prasību par lēmuma, kas tika pieņemts formālās pārskatīšanas procedūras noslēgumā, atcelšanu, ja šis lēmums ir bijis nelabvēlīgs prasītājas pārstāvētajām interesēm.

68 Tomēr, kā Komisija to apstiprināja tiesas sēdē, apstrīdētais lēmums “ekskluzīvi un tieši [attiecas] uz Komisijas jau iepriekš pieņemtā lēmuma īstenošanu”, proti, 1999. gada 20. janvāra lēmumu. Tādējādi apstrīdētais lēmums ir tieši saistīts ar 1999. gada 20. janvāra lēmumu.

69 Šajā gadījumā, ņemot vērā saistību šo divu lēmumu starpā un prasītājas kā būtiska sarunu partnera lomu formālās pārskatīšanas procedūrā, kuras noslēgumā tika pieņemts 1999. gada 20. janvāra lēmums, prasītājas individualizēšana attiecībā uz šo lēmumu ir attiecināma arī uz apstrīdēto lēmumu, pat ja prasītāja nav bijusi iesaistīta Komisijas virzītajā pārskatīšanas procedūrā, kuras rezultātā tika pieņemts iepriekš minētais lēmums. Šo secinājumu neietekmē fakts, ka šajā gadījumā 1999. gada 20. janvāra lēmums principā nebija vērsts pret prasītājas aizstāvētajām interesēm.

70 No visa iepriekš minētā izriet, ka prasītāju [apstrīdētais lēmums] skar individuāli šā sprieduma 42. punktā citētās judikatūras izpratnē.”

Tiesvedība Tiesā un lietas dalībnieku prasījumi

27 Komisijas prasījumi apelācijas sūdzībā Tiesai ir šādi:

- atcelt pārsūdzēto spriedumu;
- pieņemt galīgo nolēmumu pēc būtības un noraidīt *ARE* celto prasību kā nepieņemamu, jo *ARE* nav uzskatāma par individuāli skartu ar apstrīdēto lēmumu EK līguma 230. panta ceturtās daļas izpratnē, vai
- nosūtīt lietu atpakaļ Pirmās instances tiesai attiecībā uz pieņemamības jautājumu un

— piespriet *ARE* segt tiesāšanās izdevumus abās instancēs.

28 *ARE* prasījumi Tiesai ir šādi:

— noraidīt apelācijas prasību pilnībā un

— piespriet Komisijai segt apelācijas tiesvedības izdevumus.

29 Ar dokumentu, kas Eiropas Kopienu Tiesas kancelejā saņemts 2003. gada 21. maijā, Vācijas Federālā Republika informēja Tiesu, ka tā nav vēlējusies iesniegt jebkādu apsvērumus papildus tiem, kas jau minēti Komisijas apelācijas prasībā, un ka tā atsakās no tiesībām iesniegt atsevišķus apsvērumus.

Par prasību atcelt pārsūdzēto spriedumu

30 Savas apelācijas prasības pamatojumam Komisija izvirza septiņus pamatus saistībā ar Pirmās instances tiesas pieļautajām kļūdām tiesību piemērošanā:

— atzīstot, ka, neskatoties uz tā vispārīgo raksturu, apstrīdētais lēmums individuāli skar *ARE* un nelabvēlīgi ietekmē to vai atsevišķus tās biedrus to raksturīgu īpašu pazīmju dēļ vai tādu apstākļu dēļ, kas šīs personas atšķir no visām citām personām;

- pamatojot šos atzinumus ar faktu, ka attiecībā uz nosacījumu, ka pasākumam ir jābūt individuālam, uz konkurences attiecībām balstītais identificējošais kritērijs mainās atkarībā no tā, vai attiecīgais lēmums tika pieņemts saskaņā ar EK līguma 88. panta 2. punktu vai tā paša panta 3. punktu, tādējādi pieņemamībai piemērojot dažādus kritērijus;
- piemērojot konkurences attiecību kritēriju, kam būtu nelabvēlīgi jāietekmē *ARE* konkurētspējas pozīcija, kas ir atšķirīgs un mazāk strikts [kritērijs] kā Eiropas Kopienų Tiesas noteiktais, saskaņā ar kuru šī pozīcija ir ievērojami jāietekmē;
- pēc savas iniciatīvas un neuzklausot Komisijas viedokli, personas, kas iestājusies lietā pirmajā instancē, vai *ARE* viedokli, izvirzot prasībā neietvertu pamatu;
- atzīstot, ka tika skarts *ARE* procesuālais statuss un tādēļ *ARE* ir uzskatāma par individuāli skartu ar apstrīdēto lēmumu;
- pietiekami skaidri nenorādot apstrīdētā sprieduma pamatojumu un
- pretrunīgi atzīstot, ka, no vienas puses, ar tiesisko regulējumu par ar atbalstiem regulējošās procedūrās Komisija nav uzklusījusi *ARE* un, no otras puses, ka tā tika uzklusīta pietiekami, lai kļūtu par sarunu dalībnieci.

Ievada apsvērumi

- 31 Pirms apelācijas sūdzības atbalstam izvirzīto pamatu pārbaudes ir jāatgādina attiecīgie noteikumi saistībā ar lietas dalībnieka, kas nav dalībvalsts, kurai lēmums adresēts, tiesībām celt prasību sakarā ar Komisijas lēmumu par valsts atbalstu.
- 32 Saskaņā ar EK līguma 230. panta ceturto daļu jebkura fiziska vai juridiska persona var vērsties Tiesā par lēmumu, kas adresēts citai personai, ja vien šis lēmums pirmo personu skar tieši un individuāli.
- 33 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru citas personas, kas nav lēmuma adresāti, var uzskatīt par individuāli skartām tikai tad, ja šis lēmums tās ietekmē raksturīgu īpašu pazīmju dēļ vai tādu apstākļu dēļ, kas šīs personas atšķir no visām citām personām, un tad, ja visi šie faktori tās individuāli nošķir tieši tāpat kā lēmuma adresātus (skat. it īpaši 1963. gada 15. jūlija spriedumu lietā 25/62 *Plaumann/Komisija*, *Recueil*, 197., 223. lpp.; 1993. gada 19. maija spriedumu lietā C-198/91 *Cook/Komisija*, *Recueil*, I-2487. lpp., 20. punkts, un 2004. gada 29. aprīļa spriedumu lietā C-298/00 P *Itālija/Komisija*, *Recueil*, I-4087. lpp., 36. punkts).
- 34 Attiecībā uz Komisijas lēmumu par valsts atbalstiem ir jāatgādina, ka EK līguma 88. pantā paredzētās atbalstu kontroles procedūras ietvaros, no vienas puses, ir nošķirts atbalstu pārskatīšanas [procedūras] sākotnējais posms, kas paredzēts šā panta 3. punktā, kura mērķis ir vienīgi Komisijas sākotnējo piezīmju par attiecīga atbalsta pilnīgu vai daļēju saderīgumu noformulēšana, un, no otras puses, šā panta 2. pantā noteiktais pārskatīšanas posms. Tikai saistībā ar šo [pēdējo minēto pārskatīšanu], kuras mērķis ir Komisijas pilnīga informēšana par visiem lietas

faktiem, EK līgums uzliek Komisijai pienākumu informēt ieinteresētās puses, lai tās varētu iesniegt savus apsvērumus (iepriekš minētais spriedums lietā *Cook/Komisija*, 22. punkts; 1993. gada 15. jūnija spriedums lietā *C-225/91 Matra/Komisija, Recueil*, I-3203. lpp., 16. punkts, un 1998. gada 2. aprīļa spriedums lietā *C-367/95 P Komisija/Systraval un Brink's France, Recueil*, I-1719. lpp., 38. punkts).

- 35 Ja, neuzsākot EK līguma 88. panta 2. punktā paredzēto formālās pārskatīšanas procedūru, Komisija ar lēmumu, kas pieņemts, pamatojoties uz šā paša panta 3. punktu, atzīst, ka atbalsts ir saderīgs ar kopējo tirgu, šo procesuālo garantiju saņēmēji tā izpildi var nodrošināt tikai tad, ja tie var apstrīdēt lēmumu kādā no Kopienu tiesām (iepriekš minētais spriedums lietā *Cook/Komisija*, 23. punkts; *Matra/Komisija*, 17. punkts, un *Komisija/Systraval un Brink's France*, 40. punkts). Ar šādu pamatojumu tā atzīst par pieņemamu EK līguma 88. panta 2. punkta izpratnē ieinteresētās puses celto prasību par šāda lēmuma atcelšanu, ja prasības iesniedzēja ar to vēlas uzturēt tai saskaņā ar minēto noteikumu pienākošās procesuālās tiesības (iepriekš minētie spriedumi lietās *Cook/Komisija*, 23.–26. punkts, un *Matra/Komisija*, 17.–20. punkts).
- 36 Tomēr ieinteresētās puses EK līguma 88. panta 2. punkta izpratnē, kas arī saskaņā ar EK līguma 230. panta ceturto daļu var celt prasību par [akta] atcelšanu, ir personas, uzņēmumi vai apvienības, kuru intereses var ietekmēt atbalsta piešķiršana, it īpaši šī atbalsta saņēmēju konkurenti un profesionālās apvienības (skat. it īpaši iepriekš minēto spriedumu lietā *Komisija/Systraval un Brink's France*, 41. punkts).
- 37 Savukārt, ja prasītājs apstrīd atbalsta novērtēšanas lēmuma kā tāda pamatojumu, tikai fakts vien, ka to var uzskatīt par ieinteresēto pusi EK līguma 88. panta 2. punkta izpratnē, nav pietiekams, lai prasību atzītu par pieņemamu. Tam ir jāpierāda, ka viņam ir īpašs statuss iepriekš minētā sprieduma lietā *Plaumann/Komisija* izpratnē. Tas it īpaši ir piemērojams arī tad, ja atbalsts, uz kuru attiecas attiecīgais lēmums,

būtiski ietekmē prasītāja stāvokli tirgū (skat. šajā sakarā 1986. gada 28. janvāra spriedumu lietā 169/84 *Cofaz* Komisija/Komisija, *Recueil*, 391. lpp., 22.–25. punkts, un iepriekš minēto rīkojumu lietā *Sveriges Betodlares* un *Henrikson*/Komisija, 45. punkts).

- 38 Tādējādi Komisijas apelācijas prasības atbalstam izvirzītie pamati ir jāpārbauda, ņemot vērā šos tiesību elementus.
- 39 Vispirms ir jāpārbauda ceturtais un piektais pamats.

Par ceturto pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 40 Ar ceturto pamatu Komisija apgalvo, ka, uzskatot, ka *ARE* ar savu prasību vēlējas saglabāt tai ar EK līguma 88. panta 2. punktu piešķirtās procesuālās tiesības, Pirmās instances tiesa pievienoja jaunu pamatu saistībā ar būtisku procesuālo noteikumu pārkāpumu. Turklāt Komisija piebilst, ka viņai šajā sakarā nav bijis iespējas izmantot savas tiesības uz aizstāvību.
- 41 *ARE* atbild, ka, interpretējama tās prasību kā tādu, kas vērsta pret formālās pārskatīšanas procedūras neuzsākšanu, Pirmās instances tiesa ievēroja procesuālās ekonomijas principu. Tā Komisijai par labu ierobežoja šīs apvienības sākotnējās prasības priekšmetu. Tā arī uzskata, ka visi viņas argumenti attiecībā uz apstrīdētā lēmuma prettiesiskumu norāda uz “nopietnu grūtību” esamību saistībā ar attiecīgā

atbalsta atzīšanu par saderīgu ar kopējo tirgu. Jebkurā gadījumā Kopienas tiesas pēc savas iniciatīvas var pārbaudīt minētās apvienības procesuālo tiesību pārkāpumu, kas saistīts ar EK līguma 88. panta 2. punktā paredzētās formālās pārskatīšanas procedūras neuzsākšanu. Līdz ar to Komisijas arguments, ka viņai tikusi liegta jebkāda iespēja aizstāvēties saistībā ar formālās pārskatīšanas procedūras neuzsākšanu, nav attiecināms. Visbeidzot, Komisija pilnībā apstrīdēja ARE biedru viedokli par to, ka tie ir atbalsta saņēmēju konkurenti, un līdz ar to arī ieinteresēto pušu statusu formālās pārskatīšanas procedūrā, jo šim statusam ir izšķiroša nozīme, izvērtējot, vai ir nodarīts individuāls kaitējums.

Tiesas vērtējums

42 No pārsūdzētā sprieduma 3., 6., 8., 9., 66. un 68. punkta izriet, ka:

— ar 1999. gada 20. janvāra lēmumu, kas pieņemts EK līguma 88. panta 2. punktā paredzētās pārskatīšanas procedūras noslēgumā, Komisija ir atzinusi, ka *EALG* paredzētā zemes iegūšanas sistēma nav saderīga ar kopējo tirgu, jo atbalsti, kas ar to tiek piešķirti, ir saistīti ar nosacījumu par 1990. gada 3. oktobra pastāvīgās uzturēšanās vietu un pārsniedz lauksaimniecības zemju iegūšanai paredzēto atbalstu intensitāti, nosakot maksimālo robežu 35 % apmērā lauksaimniecības platībām, kas neatrodas mazāk piemērotos apvidos Regulas 950/97 izpratnē. Jo īpaši attiecībā uz kompensāciju likumā paredzēto 1990. gada 3. oktobra pastāvīgās uzturēšanās vietas nosacījumu Komisija ir atzinusi šādi:

— likumā ir paredzētas priekšrocības fiziskām un juridiskām personām no jaunajām federālajām zemēm salīdzinājumā ar personām, kuru juridiskā adrese vai pastāvīgās uzturēšanās vieta nebija Vācijā, un tādēļ tas ir EKL 43. un 48. pantā noteiktā diskriminācijas aizlieguma pārkāpums;

- iespējams, ka Kopienas dalībvalstu pilsoņi *de jure* varēja izpildīt šo prasību, pierādot, ka to galvenā pastāvīgās uzturēšanās vieta 1990. gada 3. oktobrī bija bijušajā Vācijas Demokrātiskās Republikas teritorijā, tomēr *de facto* tie, kuri varēja šo prasību izpildīt, gandrīz vienmēr bija Vācijas pilsoņi — kuru iepriekšējā dzīvesvieta bija jaunajās federālajās zemēs;
- likumdevēja paredzētā mērķa, proti, austrumvāciešu dalības zemes iegūšanas sistēmā īstenošana — pat ja atzīstam šī mērķa leģitimitāti — praktiski nebūtu izjaukta, ja nebūtu noteikts šis 1990. gada 3. oktobra atsaucē datums;
- pēc 1999. gada 20. janvāra lēmuma pieņemšanas Vācijas likumdevējs izstrādāja Īpašuma tiesības papildinošā likuma projektu, ar ko tika atcelti un grozīti daži zemes iegūšanas sistēmas noteikumi. It īpaši no projekta izriet, ka 1990. gada 3. oktobra pastāvīgās uzturēšanās nosacījums tika atcelts un atbalsta intensitāte tika noteikta 35 % apjomā (citiem vārdiem — ka attiecīgās zemes pirkuma vērtība tika noteikta par 35 % zemāka). Galvenais nosacījums, lai iegūtu zemi par samazinātu cenu, arī turpmāk saglabājās *EALG* noteiktā prasība par ilgtermiņa nomas līgumu;
- šis jaunais projekts Komisijai tika paziņots, un tā tam piekrita ar apstrīdēto lēmumu, neierosinot EKL 88. panta 2. punktā paredzēto pārskatīšanas procedūru;
- *ARE* aktīvi piedalījās formālās pārskatīšanas procedūrā, kuras rezultātā tika pieņemts 1999. gada 20. janvāra lēmums, kā arī neformālajās sarunās par tā īstenošanu, darīdama to vairākos dažādos aktīvos veidos un izstrādājot

zinātniskus ziņojumus savas pozīcijas pamatojumam. Komisija pati atzina, ka prasītāja ietekmēja lēmuma pieņemšanas procesu un ka tā bija noderīgas informācijas avots;

— apstrīdētais lēmums attiecas uz 1999. gada 20. janvāra lēmuma īstenošanu.

- 43 Tomēr ir skaidrs, ka *ARE* varēja iesniegt un iesniedza apsvērumus attiecībā uz formālās pārskatīšanas procedūru, kuras rezultātā tika pieņemts 1999. gada 20. janvāra lēmums, un ka šī apvienība šajā sakarā varēja paust viedokli, ka ar *EALG* izveidotā atbalstu programma nav saderīga ar kopējo tirgu, it īpaši tādēļ, ka atbalsta piešķiršanas priekšnoteikumi bija saistīti ar diskriminācijas pilsonības dēļ aizlieguma pārkāpumu. Ir skaidrs, ka ar šo lēmumu Komisija ir atzinusi, ka ar *EALG* izveidotā atbalstu programma nav saderīga ar kopējo tirgu, jo uz piešķiramajiem atbalstiem attiecas nosacījums par pastāvīgo uzturēšanos 1990. gada 3. oktobrī — priekšnoteikums, ar ko tiek pārkāpts diskriminācijas pilsonības dēļ aizliegums — un ka Vācijas likumdevēja izstrādātais projekts, ar ko cita starpā tika atcelta prasība par pastāvīgo uzturēšanos 1990. gada 3. oktobrī, ar apstrīdēto lēmumu, kas bija saistīts ar 1999. gada 20. janvāra lēmuma īstenošanu, tika atļauts.

- 44 Šādos apstākļos izskatās, ka Pirmās instances tiesas pārsūdzētā sprieduma 47. un 49. punktā paustajiem secinājumiem nav objektīva pamatojuma, jo, pat ja nav minēts konkrēts pamats par Komisijas pienākumu neizpildi sakarā ar EK līguma 88. panta 2. punktā paredzētās formālās pārskatīšanas procedūras uzsākšanu, prasība, ņemot vērā tās atbalstam uzskaitītos pamatus atcelšanai, ir interpretējama kā tāda, kurā apgalvots, ka Komisija, neskatoties uz nopietnām grūtībām attiecībā uz attiecīgā

atbalsta saderīguma [ar kopējo tirgu] novērtēšanu, neuzsāka iepriekš minētajā [EK līguma punktā] paredzēto formālās pārskatīšanas procedūru, kuras galvenais mērķis ir prasītājam ar minēto normu piešķirto procesuālo tiesību saglabāšana.

45 Šādu prasības pārinterpretāciju, kurā tiek pārkvalificēts tās priekšmets, faktiski nevar veikt, pamatojoties vienīgi uz tādu secinājumu kā pārsūdzētā sprieduma 47. punktā ietvertais — ka prasības atbalstam izvirzītie pamati atcelšanai un it īpaši pamats, kas saistīts ar jebkādas diskriminācijas pilsonības dēļ aizlieguma pārkāpumu, patiesībā bija ar mērķi atzīt nopietnu grūtību pastāvēšanu saistībā ar attiecīgā atbalsta saderīgumu ar kopējo tirgu, grūtību, kuru dēļ Komisijai rodas pienākums uzsākt formālās pārskatīšanas procedūru.

46 Turklāt Pirmās instances tiesa nekādi nepamatoja savu interpretāciju attiecībā uz *ARE* iesniegtajiem pamatiem, kas prasības priekšmetu liktu izprast tā, kā to darīja Pirmās instances tiesa.

47 Tomēr šādas interpretācijas pamatojuma paskaidrojums noteikti bija vajadzīgs, jo, kā Pirmās instances tiesa norādīja pārsūdzētā sprieduma 39. punktā, *ARE* savā prasības pieteikumā apgalvoja, ka tai ir bijusi īpaša ieinteresētība apstrīdētā lēmuma atcelšanā, jo, strikti piemērojot diskriminācijas pilsonības dēļ aizliegumu, būtu nepieciešama zemes pārdale un palielinātos apvienības biedru iespējas to iegūt, radot iespaidu, ka pamats saistībā ar jebkādas diskriminācijas pilsonības dēļ aizlieguma pārkāpumu attiecas uz apstrīdētā lēmuma būtību, nevis uz EK līguma 88. panta 2. punktā paredzētās formālās pārskatīšanas procedūras neuzsākšanu.

- 48 Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jāatzīst, ka Komisijai šajā gadījumā nebija iespējas atbildēt uz pamatu, kas saistīts ar *ARE* procesuālo tiesību pārkāpumu.
- 49 No tā izriet, ka Pirmās instances tiesa ir nepareizi uzskatījusi, ka *ARE* ir netieši izvirzījusi pamatu saistībā ar to, ka Komisija nav izpildījusi savu pienākumu uzsākt EK līguma 88. panta 2. punktā noteikto formālās pārskatīšanas procedūru.
- 50 Līdz ar to ceturtais pamats, ko Komisija ir izvirzījusi savas prasības atbalstam, ir jāpieņem.

Par piekto pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 51 Attiecībā uz pārsūdzētā sprieduma 65.–69. punktu, kuros Pirmās instances tiesa atzīst, ka *ARE* ir individuāli skarta ar apstrīdēto lēmumu, jo ar to ir ietekmēta tās sarunu pozīcija, Komisija uzskata, ka, pirmkārt, Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu faktos, jo apvienība nekad nav izvirzījusi šādu argumentu, un ka tā ir pieļāvusi arī tiesību kļūdu, jo tai nav tiesību piedēvēt prasītājam argumentus, kurus tas pats nav izvirzījis. Turklāt Komisija apstrīd Pirmās instances tiesas atzinumus attiecībā uz to, ka *ARE* dalība administratīvajā procedūrā, kuras rezultātā

tika pieņemts apstrīdētais lēmums, šo apvienību padarīja par ieinteresēto pusi. Visbeidzot, uzskatīdama, ka 1999. gada 20. janvāra lēmums nav pretējs *ARE* interesēm, Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi faktu un tiesību kļūdu.

- 52 *ARE* norāda, ka Pirmās instances tiesā iesniegtajā prasības pieteikumā tā ir argumentējusi, ka tā vērsās tiesā uz savu, nevis no tās biedriem iegūtu tiesību pamata, kas izriet no tās kā autonomas ieinteresētās puses, proti, profesionālas apvienības, statusa formālās pārskatīšanas procedūrā, kuru Komisija nebija uzsākusi. Šī apvienība arī uzsver, ka Pirmās instances tiesa pamatoti ir interpretējusi judikatūrā ietverto sarunu dalībnieces jēdzienu, uzskatot, ka administratīvajai procedūrai pirms 1999. gada 20. janvāra lēmuma pieņemšanas ir jāpiemēro šis jēdziens.

Tiesas vērtējums

- 53 Apstrīdētā lēmuma 40. punktā ir noteikts, ka *ARE* "piebilst, ka, pat ja Pirmās instances tiesa uzskatītu, ka *ARE* nav uzņēmumu vai tirgus dalībnieku apvienība, tā ir jāuzskata par individuāli skartu ar apstrīdēto lēmumu tās kā sarunu ar Komisiju dalībnieces statusa un tās līdzdalības procedūrā dēļ".
- 54 Tomēr saskaņā ar Komisijas teikto *ARE* nekad nav atsaukusies uz savu sarunu dalībnieces statusu, lai tiktu atzītas tās tiesības iesniegt prasību par apstrīdēto lēmumu. Turklāt šo Komisijas argumentu apvienība konkrēti nav apstrīdējusi.

- 55 Katrā ziņā ir svarīgi atzīmēt, ka Pirmās instances tiesas norādītie faktori, kuru rezultātā *ARE* ir uzskatāma par individuāli skartu ar apstrīdēto lēmumu, jo ar to tika ietekmēts tās procesuālais stāvoklis, nav pietiekami, lai nodibinātu šādu stāvokli.
- 56 Šajā sakarā jāatzīst, ka apstāklis, ka *ARE* aktīvi piedalījās formālās pārskatīšanas procedūrā, kuras noslēgumā tika pieņemts 1999. gada 20. janvāra lēmums, kā arī neformālajās sarunās par tā īstenošanu, darīdama to vairākos dažādos aktīvos veidos un izstrādājot zinātniskus ziņojumus savas pozīcijas pamatojumam, un tas, ka tai bija būtiska sarunu partneres loma šajā procedūrā, ka apstrīdētais lēmums ir tieši saistīts ar 1999. gada 20. janvāra lēmumu un ka Komisija pati ir atzinusi, ka apvienība ir ietekmējusi lēmuma pieņemšanas procedūru un ka tā bija būtiskas informācijas avots, nav pietiekami, lai *ARE* varētu uzskatīt par sarunu dalībnieci kā *Landbouwschap* iepriekš minētajā spriedumā lietā *Van der Kooy* Komisija/Komisija un *Comité international de la rayonne et des fibres synthétiques (CIRFS)* iepriekš minētajā spriedumā lietā *CIRFS* Komisija/Komisija.
- 57 *Landbouwschap* bija dalībiece sarunu procesā par gāzes tarifiem ar *NV Nederlandse Gasunie de Groningen* (Nīderlande), pārstāvēt dārznieku intereses, un bija parakstījusi vienošanos par to tarifu noteikšanu, uz kuriem attiecās Komisijas lēmums par to, ka valsts atbalsts nebija saderīgs ar kopējo tirgu, lēmums, kas bija prasības, ko iesniedza tā pati *Landbouwschap*, priekšmets. *CIRFS*, kas bija galveno starptautisko sintētisko šķiedru ražotāju apvienība, bija partneris sarunās ar Komisiju un apsprieda “disciplīnas” izveidošanu valsts atbalsta sintētisko šķiedru sektorā, kuras piemērošanas rezultātā Komisija pieņēma lēmumu, kurā noteica, ka atsevišķi valsts atbalsti, ko valsts piešķir konkrētai sabiedrībai, nav iepriekš jāpaziņo — lēmumu, kuru *CIRFS* apstrīdēja.

58 Tomēr *ARE* loma formālās pārskatīšanas procedūrā, kuras noslēgumā tika pieņemts 1999. gada 20. janvāra lēmums, kas nav nekas vairāk kā EK līguma 88. panta 2. punktā attiecīgajām pusēm noteikto procesuālo tiesību īstenošana, nav pielīdzināma *Landbouwschap* vai *CIRFS* lomai šā sprieduma 56. punktā minētajās lietās, kas ir pietiekama, lai tādas apvienības kā iepriekš minētās varētu apstrīdēt Komisijas lēmumu, kas pieņemts saskaņā ar EK līguma 88. panta 2. vai 3. punktu un adresēts citai personai, nevis šai apvienībai.

59 Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jāatzīst, ka Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, atzīdama, ka *ARE* ir individuāli skarta ar apstrīdēto lēmumu, jo tā ir rīkojusies savās interesēs tādēļ, ka ir ticis skarts tās sarunu dalībnieces statuss.

60 Līdz ar to piektais pamats ir jāpieņem.

61 Tā kā apelācijas sūdzības ceturtais un piektais pamats ir pieņemti, *ARE* iesniegtās prasības par apstrīdēto lēmumu, pamatojoties uz to, ka tā ir individuāli skarta ar apstrīdēto lēmumu, pieņemamības priekšnoteikums nav izpildīts, vai vismaz nav pierādīts, ka tas būtu izpildīts, un tādēļ pārsūdzētais spriedums ir jāatceļ.

62 No tā izriet, ka nav nepieciešams pārbaudīt pārējos piecus apelācijas sūdzības pamatus.

Par prasības pieņemamību

- 63 Atbilstoši Tiesas statūtu 61. panta pirmās daļas otrajam teikumam, ja Tiesa atceļ Pirmās instances tiesas nolēmumu, tā var pieņemt galīgo spriedumu attiecīgajā lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija.
- 64 Šis ir tāds gadījums.
- 65 Faktiski *ARE* nav skaidri izteikusi lūgumu atcelt apstrīdēto lēmumu, jo Komisija nav uzsākusi EK līguma 88. panta 2. punktā paredzēto formālās pārskatīšanas procedūru, vai tādēļ, ka būtu pārkāptas šajā pantā paredzētās procesuālās garantijas. Ir arī skaidrs, ka apvienība dažādās procesa stadijās Pirmās instances tiesā nav nekādā veidā izvirzījusi jautājumu par šādas procedūras uzsākšanu, nedz arī atsaukusies uz judikatūru par šo jautājumu.
- 66 Turklāt ir svarīgi piezīmēt, ka *ARE* pati atbildē uz apelācijas sūdzību atzīst, ka Pirmās instances tiesa ir ierobežojusi tās sākotnējā lūguma priekšmetu, lai izlabotu *ARE* pieļauto juridisko kļūdu attiecībā uz apstrīdētā lēmuma procesuālo kvalifikāciju. Faktiski *ARE* sākotnēji apstrīdēja šo lēmumu, jo uzskatīja, ka tas ir lēmums, ar ko apstiprinošā veidā tiek noslēgta iepriekšējā formālās pārskatīšanas procedūra, ar ko tiek atļauta grozītā atbalstu programma. Tā piekrīt, ka Pirmās instances tiesa pareizi ir klasificējusi apstrīdēto lēmumu kā tādu, ar ko tiek noslēgta iepriekšējā atbalsta pārskatīšanas procedūra saskaņā ar EK līguma 88. panta 3. punktu. Lidz ar to tas, ka Pirmās instances tiesa lūgumu interpretēja kā vērsanos pret formālās pārskatīšanas procedūras neuzsākšanu, atbilda procesuālās ekonomijas principam.

- 67 Šajos apstākļos ir jāatzīst, ka ar prasību, kas Pirmās instances tiesā bija iesniegta, lūdzot atcelt apstrīdēto lēmumu, *ARE* nevēlējās apstrīdēt to, ka nav uzsākta EK līguma 88. panta 2. punktā paredzētā formālās pārskatīšanas procedūra, un tādējādi saglabāt savas no šīs normas izrietošās procesuālās tiesības.
- 68 Patiesībā *ARE* ar savu prasību vēlējās apstrīdētā lēmuma atcelšanu pēc būtības.
- 69 Līdz ar to tikai fakts vien, ka *ARE* varēja uzskatīt par ieinteresēto pusi EK līguma 88. panta 2. punkta izpratnē, nav pietiekams, lai prasību atzītu par pieņemamu. Tai ir jāpierāda, ka tai ir īpašs statuss iepriekš minētās judikatūras lietā *Plaumann/Komisija* izpratnē.
- 70 Šajā gadījumā *ARE*, kas ir apvienība, kas izveidota konkrētas personu kategorijas interešu pārstāvībai, var uzskatīt par individuāli skartu iepriekš minētās judikatūras lietā *Plaumann/Komisija* izpratnē tikai tiktāl, ciktāl ar atbalsta shēmu, uz kuru attiecas apstrīdētais lēmums, tiek ietekmēts tās biedru stāvoklis tirgū (skat. šajā sakarā iepriekš minēto spriedumu lietā *Cofaz Komisija/Komisija*, 22.–25. punkts, un iepriekš minēto rīkojumu lietā *Sveriges Betodlares* un *Henrikson/Komisija*, 45. punkts).
- 71 Tomēr šis nav tāds gadījums.

- 72 Pat pieņemot — kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 54. un 60. punkta —, ka atsevišķi *ARE* biedri, kas ir tirgus dalībnieki, var tikt uzskatīti par to personu, kas saņem atbalstus saskaņā ar Likumu par kompensācijām, tiešiem konkurentiem un ka tādēļ ar apstrīdēto lēmumu noteikti tiek ietekmēts to konkurētspējas stāvoklis, no tā tomēr neizriet, ka viņu stāvoklis tirgū varētu tikt būtiski ietekmēts, piešķirot šādus atbalstus, jo, kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 55. punkta, visus Eiropas Savienības lauksaimniekus var uzskatīt par konkurentiem attiecībā uz personām, kas iegūst zemi saskaņā ar zemes iegūšanas sistēmu.
- 73 Tādējādi *ARE* nav uzskatāma par individuāli skartu ar apstrīdēto lēmumu.
- 74 Līdz ar to iebildums par nepieņemamību, ko Komisija Pirmās instances tiesā cēla par *ARE* iesniegto prasību, ir jāpieņem un prasība tādēļ jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 75 Reglamenta 122. panta pirmā daļa paredz, ka, ja apelācija ir nepamatota vai ja tā ir pamatota un Tiesa lietā taisa galīgo spriedumu, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem. Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punkta pirmajai daļai, kas piemērojama apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz Reglamenta 118. pantu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Komisija ir prasījusi *ARE* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, un, tā kā *ARE* spriedums ir nelabvēlīgs, tad jāpiespriež tai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus abās instancēs.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) atcelt Eiropas Kopienų Pirmās instances tiesas 2002. gada 5. decembra spriedumu lietā T-114/00 *Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum*/Komisija;
- 2) noraidīt kā nepieņemamu *Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum eV* Eiropas Kopienų Pirmās instances tiesā celto prasību, ar ko tā lūdz atcelt Komisijas 1999. gada 22. decembra Lēmumu par valsts atbalsta saskaņā ar EKL 87. un 88. pantu (iepriekšējā redakcijā — 92. un 93. pants) atļaušanu;
- 3) *Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum eV* sedz tiesāšanās izdevumus abās instancēs.

[Paraksti]